

MEDEDELING

Referentienummer: VSKO/DB/14.02, M-VVKSO-2014-010
Datum: 2014-02-03
Gewijzigd: 2016-07-14
Contact: Dienst Bestuur & organisatie
Beatrijs.pletinck@katholiekonderwijs.vlaanderen, 02 507 08 40
Maarten.balthau@katholiekonderwijs.vlaanderen, 02 507 06 44

Fusie van vzw's: juridische aspecten

De schoolbesturen binnen het vrij gesubsidieerd onderwijs hebben de rechtsvorm van een vereniging zonder winstoogmerk (vzw) aangenomen. Bijgevolg zijn zij onderworpen aan de regels van het vzw-recht en meer bepaald aan de regels van de wet van 27 juni 1921 betreffende de vereniging zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen (vzw-wet).

Met het oog op de te verwachten schaalvergroting zullen meer en meer schoolbesturen de stap naar fusie zetten. Om hierbij optimaal te begeleiden, beschrijft deze mededeling twee mogelijke procedures (stappenplannen) die de vzw's kunnen volgen. Er is tevens een bijlage met een schematisch overzicht van beide procedures voorzien.

Let wel, we beperken ons in deze Mededeling tot een omschrijving van de pure juridische procedures en verplichtingen. Het spreekt voor zich dat schoolbesturen los van het juridische ook andere stappen zullen moeten zetten, willen ze aan een waarachtige en breed gedragen fusie werken. In de praktijk zal een ruimer overlegkader nodig zijn.

De louter juridische fusieprocedure is immers slechts een aspect van een totaalproces om te komen tot een volwaardige bestuurlijke optimalisering en schaalvergroting. Men zal onder andere moeten denken aan overleg omtrent studieaanbod, betrokkenheid van participatieorganen, consequenties op vlak van boekhouding en welzijn op het werk, ... Hiervoor verwijzen we graag naar andere nota's en Mededelingen die nog in ontwikkeling zijn.

1 Regelgeving

[Wet van 27 juni 1921 betreffende de vereniging zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen](#) (zoals gewijzigd), B.S. 1 juli 1921 (vzw-wet).

[Wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen betreffende justitie \(II\)](#), B.S. 15 januari 2010: Door deze wet werd in de vzw-wet de procedure van de inbreng om niet van een algemeenheid ingeschreven.

[Wetboek van Vennootschappen](#), B.S. 6 augustus 1999.

2 Twee procedures om te fusioneren

2.1 Algemeen

De vzw-wet voorzag voor de inwerkingtreding van de wet van 30 december 2009 geen bepalingen over het verloop van een fusie van vzw's.

In de wet staat echter wel uitgeschreven hoe de *ontbinding* van een vzw dient te verlopen (art.20-25). Wanneer ingevolge de ontbinding van een vzw haar vermogen wordt overgedragen aan een andere vzw (opslorping) of aan een nieuw opgerichte vzw (oprichting) is er in feite een fusie tot stand gekomen.

Met de wet van 30 december 2009 is er in de vzw-wet een nieuw artikel 58 ingeschreven: inbreng om niet van een algemeenheid of een bedrijfstak. Dit artikel moet worden samen gelezen met een aantal artikelen uit het Wetboek van Vennootschappen en voorziet een andere manier van fusie van vzw's.

2.2 Vergelijking

Beide voornoemde procedures (procedure van ontbinding en procedure van inbreng om niet) brengen een fusie van vzw's tot stand. De ene door ontbinding van een vzw en vervolgens opslorping/nieuwe oprichting, de andere door de inbreng om niet.

Beide procedures hebben uiteraard voor- en nadelen.

Bij de procedure van ontbinding is er een grondige analyse van het vermogen van de vzw door de raad van bestuur en de vereffenaars vereist. Dit vraagt enige deskundigheid en brengt verantwoordelijkheid met zich mee. Vooral voor de schuldeisers leidt dit tot rechtsonzekerheid. Bovendien is de taak van vereffenaar niet geheel zonder risico. Vereffenaars zijn zowel jegens derden als jegens de leden van de vzw verantwoordelijk voor de vervulling van hun taak, en aansprakelijk voor de tekortkomingen in hun bestuur. De rechtsvordering die tegen hen ingesteld kunnen worden, verjaren slechts na vijf jaar. In de procedure van inbreng om niet gaan alle activa en passiva echter automatisch over naar de ontvangende vzw. Na publicatie van deze overdracht in het Belgisch Staatsblad is deze tegenstelbaar aan derden zoals de schuldeisers. Terwijl bij de procedure van ontbinding de schuldeisers dienen akkoord te gaan met de overdracht van hun schuldvordering, is die last bij de procedure van inbreng om niet van de baan.

Doordat de procedure van inbreng om niet wettelijk is vastgelegd, zijn er natuurlijk meer formaliteiten aan verbonden. Zo is er tot twee keer toe een tussenkomst van de notaris vereist voor het opstellen van een authentieke akte en moet er een strikte timing worden gevolgd.

We kunnen besluiten dat de procedure van inbreng om niet het best geschikt is voor grote vzw's die veel schuldeisers hebben waarbij de automatische overdracht van activa en passiva zeer handig is. Kleinere vzw's zullen het best gebaat zijn bij de minder formele procedure van ontbinding en opslorping/nieuwe oprichting.

3 Stappenplannen

Het spreekt voor zich dat een fusie van vzw's steeds goed wordt overdacht en voorbereid. Hiertoe is uitgebreid overleg tussen de raden van bestuur van de betrokken vzw's noodzakelijk. De besprekingen leiden best tot een intentieovereenkomst waarin de visie op besturen en de manier waarop zal worden samen gewerkt beschreven wordt.¹

3.1 Fusie ingevolge ontbinding

In dit stappenplan voor fusie gaan we uit van een scenario waarbij de inbrengende vzw zichzelf ontbindt, en het overblijvende netto-actief na de afsluiting van de ontbinding wordt overgenomen door de verkrijgende vzw. Het feit dat een beslissing tot ontbinding, eens genomen, niet kan worden ongedaan gemaakt, illustreert het belang van het voorafgaande overleg tussen de vzw's.

3.1.1 Ontbindingsbeslissing

De beslissing tot ontbinding van een vzw is een exclusieve bevoegdheid van de algemene vergadering.

a. Oproeping

De leden van de algemene vergadering krijgen ten minste 8 kalenderdagen vóór de vergadering moet plaatsvinden een oproepingsbrief. In de oproepingsbrief staat uitdrukkelijk vermeld dat een van de agendapunten het ontbinden van de inbrengende vzw is. Het spreekt voor zich dat in bijlage een kopie wordt gezonden van alle noodzakelijke stukken ter voorbereiding van de vergadering.

b. Voorwaarden

De algemene vergadering kan slechts rechtsgeldig beslissen tot ontbinding als aan de volgende voorwaarden voldaan is:

- In de oproepingsbrief stond de ontbinding van de vzw expliciet als agendapunt vermeld;
- Op de vergadering is ten minste twee derden van de leden aanwezig;
- Een meerderheid van vier vijfden van de aanwezige leden stemt voor ontbinding.

Indien op de vergadering geen twee derden van de leden aanwezig is, dan moet de vergadering met minstens 15 kalenderdagen worden uitgesteld. Op de tweede vergadering geldt geen aanwezigheidsquorum. De beslissingsmeerderheid van vier vijfden blijft echter wel gelden.

Volgens de algemene regel bij ontbindingsbeslissingen zullen onthoudingen voor deze beslissingen als tegenstemmen in aanmerking worden genomen.

c. Inhoud van de beslissing

De algemene vergadering van de inbrengende vzw beslist over de ontbinding van de vzw.

Indien men effectief beslist om tot ontbinding over te gaan, moet er minstens één vereffenaar worden aangesteld. De algemene vergadering beslist wie de vereffenaar is, wat zijn bevoegdheid

¹ Meer uitleg over samenwerking tussen schoolbesturen vind je in de syllabus Bundelen van krachten of op de website van VIMKO (<http://besturen.vsko.be>).

is en of hij een vergoeding krijgt. De algemene vergadering legt met andere woorden de richtlijnen vast waaraan de vereffenaar zich bij de vereffening moet houden. De beslissing vermeldt ook de naam, voornaam en woonplaats van de vereffenaar (voor meer informatie over de taken van de vereffenaar, zie punt 3.1.2).

Naast de aanstelling van de vereffenaar moet er een beslissing worden genomen over de toekomstige bestemming van het netto-actief. Het netto-actief is wat er overblijft van het vermogen van de inbrengende vzw wanneer de vereffenaar zijn werk heeft voltooid. Het netto-actief kan enkel worden overgedragen aan een vzw die hetzelfde doel nastreeft als de ontbonden vzw. De beslissing over de bestemming van het netto-actief gebeurt bij voorkeur met dezelfde quorums als de beslissing tot ontbinding. Het is verboden het netto-actief uit te keren aan leden van de vzw.

d. Publicatieverplichtingen

Het gedateerde en ondertekend verslag van de algemene vergadering, met daarin de ontbindingsbeslissing, de aangestelde vereffenaar en eventuele vereffeningvoorwaarden die de algemene vergadering heeft vastgelegd, moet worden overgemaakt aan de griffie van de rechtbank van koophandel waar de zetel van de ontbonden vzw is gelegen. Dit dient te gebeuren binnen de 30 dagen na de beslissing. De te gebruiken formulieren vindt u op de website van de FOD Justitie². Het volstaat om de formulieren neer te leggen bij de griffie. De eigenlijke publicatie in het Belgisch Staatsblad zal door de griffie gebeuren.

Eens de neerlegging bij de griffie is gebeurd, moet op alle toekomstige stukken waarbij de ontbindende vzw betrokken is, vermeld worden dat het gaat om “vzw X, in vereffening”.

e. Opschortende voorwaarde

Wanneer meerdere vzw's zouden ontbinden, kan ook de beslissing tot ontbinding aan een voorwaarde gekoppeld worden, zoals de voorwaarde dat ook de andere vzw's tot ontbinding beslissen. De publicatie van de ontbindingsbeslissing gebeurt dus slechts eens de voorwaarde vervuld is. Deze opschortende voorwaarde (de ontbinding gaat maar daadwerkelijk in bij de vervulling van de voorwaarde) wordt best opgenomen in de intentieovereenkomst zelf.

3.1.2 Vereffening

a. Algemeen

Eens de beslissing tot ontbinding is neergelegd bij de griffie, begint de vereffening. De vereffenaar neemt alle taken over van de algemene vergadering, de raad van bestuur, het dagelijks bestuur, en alle gemandateerden. Aangezien de vereffenaar alle bevoegdheden van alle organen overneemt, moeten alle akten van de vzw in vereffening door de vereffenaar ondertekend worden (met daarnaast, zoals reeds aangegeven de formulering “vzw x, in vereffening”). Enkel de handtekening van de vereffenaar is rechtsgeldig.

Gedurende de fase van vereffening zal de vereffenaar alle gekende schuldeisers van de vzw aanschrijven, en hen voldoende tijd geven om hun schuldvordering kenbaar te maken. Hij moet er immers voor zorgen dat alle schulden van de vzw worden voldaan. Als een bekend schuldeiser zijn

²

http://justitie.belgium.be/nl/themas_en_dossiers/diensten_van_de_fod/documenten_downloaden/formulieren_voor_de_neerlegging_van_teksten_op_de_griffie_van_de_rechtbank_van_koophandel/

schuldvordering niet kenbaar heeft gemaakt, dan roept de vereffenaar de algemene vergadering samen en overlegt met hen over de te volgen procedure.

De vereffenaar dient er uiteraard voor te zorgen dat er voldoende gelden overblijven om latere publicatieverplichtingen te bekostigen (zie verder punt 3.1.3 b.).

b. Overdracht van het netto-actief

Eens de vereffenaar alle schulden van de vzw heeft voldaan, kan het netto-actief worden overgedragen aan de andere vzw. De verkrijgende vzw moet het netto-actief uiteraard wel aanvaarden. De raad van bestuur is hiervoor bevoegd, tenzij anders bepaald in de statuten van de verkrijgende vzw.

De overdracht van het netto-actief kan in principe gebeuren bij onderhandse akte. Indien er in het netto-actief echter ook onroerende goederen zijn begrepen, dient de overdracht te gebeuren bij authentieke akte, met tussenkomst van een notaris. In deze akte dient ook de ingangsdatum van de overdracht te zijn opgenomen (zie verder punt 4).

3.1.3 Afsluiting van de vereffening

Nadat de vereffenaar zijn taak heeft vervuld en de overdracht van het netto-actief en het personeel is gebeurd, roept de vereffenaar de algemene vergadering van de vzw in vereffening bijeen. De oproeping gebeurt best volgens dezelfde modaliteiten als eerder gesteld in punt 3.1.1 a.

a. Beslissing van de algemene vergadering

Gedurende de algemene vergadering zal de vereffenaar de uitoefening van zijn taak verantwoorden door het voorleggen van de rekeningen. Op basis daarvan zal de algemene vergadering beslissen over de goedkeuring en de afsluiting van de vereffening. Zij zal hierbij zeker rekening houden met het feit of de vereffenaar zich gehouden heeft aan de richtlijnen met betrekking tot de bestemming van het netto-actief. Indien de algemene vergadering de vereffening goedkeurt, verleent zij kwijting aan de vereffenaar voor zijn taak. Eens de kwijting is gegeven, beslist de algemene vergadering tot de definitieve sluiting van de vzw.

De beslissingen over de goedkeuring en afsluiting van de vereffening, de kwijting van de vereffenaar en de definitieve afsluiting van de vzw, gebeuren bij gewone meerderheid van stemmen.

b. Publicatieverplichtingen

Een gedateerd en gehandtekend verslag van de afsluitende bijeenkomst van de algemene vergadering moet binnen de 30 dagen worden neergelegd bij de griffie van de rechtbank van koophandel, volgens dezelfde modaliteiten als eerder gesteld in punt 3.1.1 d.

3.2 Fusie door inbreng om niet van een algemeenheid (art. 58 vzw-wet)

3.2.1 Voorstel tot inbreng om niet van een algemeenheid

De raden van bestuur van de inbrengende vzw en de verkrijgende vzw stellen bij authentieke akte een voorstel tot “inbreng om niet van een algemeenheid”³ op. Dit voorstel van inbreng is een ge-

³ Hierna “inbreng” genoemd.

zamenlijk document van de inbrengende en de verkrijgende vzw, en creëert op zich genomen nog geen verplichting om daadwerkelijk over te gaan tot de transactie.

a. Vorm van het voorstel tot inbreng

Het voorstel tot inbreng moet bij authentieke akte worden opgemaakt, waardoor de tussenkomst van een notaris vereist is.

b. Inhoud van het voorstel tot inbreng

Het voorstel tot inbreng moet *minimaal* de volgende gegevens bevatten:

- De rechtsvorm, de naam, het doel of doelstellingen en de zetel van de betrokken vzw's;
- De datum vanaf wanneer de verrichtingen van de inbrengende vzw geacht worden te zijn verricht voor rekening van de verkrijgende vzw;
- De uitdrukkelijke vermelding dat de betrokken vzw's de bedoeling hebben om de verrichting met toepassing van art. 770 W. Venn. te onderwerpen aan het regime van art. 760-762 W. Venn. en 764-767 W. Venn.

De betrokken vzw's zijn vrij om het voorstel verder aan te vullen. Zo kan het voorstel tot inbreng bijkomende informatie bevatten die relevant is voor de leden van de vzw, zoals het tijdschema voor de fusie, vooropgestelde statutenwijzigingen, afspraken omtrent de toekomstige samenstelling van de raad van bestuur van de verkrijgende vzw of de regeling van de overgang van de leden van de inbrengende vzw naar de verkrijgende vzw.

c. Neerlegging van het voorstel tot inbreng ter griffie van de rechtbank van koophandel

Zowel de inbrengende vzw als de verkrijgende vzw moeten elk het voorstel tot inbreng neerleggen ter griffie van de rechtbank van koophandel van het rechtsgebied waarin zij hun zetels hebben. Deze neerlegging dient ten minste zes weken vóór de inbreng te gebeuren én vóór de algemene vergadering van de inbrengende vzw die over de inbreng van de algemeenheid een beslissing moet nemen (zie ook stap 3.2.4).

Praktische informatie met betrekking tot het neerleggen van documenten ter griffie van de rechtbank van koophandel kan u vinden op de website van de FOD Justitie⁴.

3.2.2 Verslag van de raad van bestuur van de inbrengende vzw

De raad van bestuur van de inbrengende vzw dient een omstandig schriftelijk verslag op te stellen waarin de stand van het vermogen van beide vzw's wordt uiteengezet. Dit betekent dat het ook de stand van het vermogen van de verkrijgende vzw moet toelichten. In de praktijk gebeurt dit door een staat op te maken van actief en passief van beide vzw's.

Daarnaast moet de raad van bestuur van de inbrengende vzw in dit verslag de wenselijkheid van de inbreng, de voorwaarden waaronder en de wijze waarop ze geschiedt, alsook de gevolgen ervan toelichten en verantwoorden vanuit een juridisch en economisch oogpunt. Dit houdt ook in dat de raad van bestuur van de inbrengende vzw de verrichting eveneens verantwoordt in het licht van het doel of de doelstellingen van de verkrijgende vzw. Een actueel voorbeeld van verantwoording is dat een schoolbestuur te kleinschalig is om de noodzakelijke bestuurskracht te

⁴ http://justitie.belgium.be/nl/themas_en_dossiers/diensten_van_de_fod/documenten_do_wnloaden/formulieren_voor_de_neerlegging_van_teksten_op_de_griffie_van_de_rechtbank_van_koophandel/

hebben, en dat zij wil opgaan in een grotere scholengroep die deze bestuurskracht wel heeft. Het spreekt voor zich dat de verkrijgende vzw een gelijkaardig statutair doel moet nastreven als de inbrengende vzw.

De raad van bestuur van de verkrijgende vzw moet geen bijzonder verslag opstellen. Het voorstel van inbreng moet immers strikt juridisch gezien niet worden meegedeeld aan de leden van de verkrijgende vzw.

3.2.3 Mededeling van het inbrengvoorstel en het verslag van de raad van bestuur aan de leden van de inbrengende vzw

Aan de leden van de inbrengende vzw wordt een kopie bezorgd van het voorstel tot inbreng en van het verslag van de raad van bestuur (zie ook punt 3.2.2). De leden dienen minstens een maand de tijd te hebben om de documenten te bestuderen. Pas daarna kan een algemene vergadering plaatsvinden waarop het voorstel tot inbreng wordt besproken.

De inbrengende vzw moet ook een kopie van het voorstel tot inbreng en het verslag van de raad van bestuur versturen aan alle personen die de door de statuten vereiste formaliteiten hebben vervuld om tot de vergadering te worden toegelaten (bijvoorbeeld de toetredende leden, indien zij krachtens de statuten het recht hebben om deel te nemen aan de algemene vergadering).

Praktisch gezien zal het bezorgen van de documenten vaak gelijktijdig plaatsvinden met de oproeping van de algemene vergadering die zich over de inbreng dient uit te spreken (in welk geval de oproeping vroeger dan binnen de wettelijke oproepingstermijn van acht dagen zal plaatsvinden).

Het versturen van de documenten zal om bewijsredenen bij voorkeur bij aangetekend schrijven gebeuren.

Aan de kant van de verkrijgende vzw dient het voorstel wettelijk gezien niet meegedeeld te worden aan de algemene vergadering. We gaan er echter van uit dat de raad van bestuur van een schoolbestuur haar leden wel op de hoogte zal houden van ingrijpende operaties zoals het fusioneren met een ander schoolbestuur.

3.2.4 Goedkeuring van de inbreng om niet van een algemeenheid

a. Bevoegd orgaan

Aan de zijde van de inbrengende vzw komt de bevoegdheid om de inbreng goed te keuren toe aan de algemene vergadering.

Aan de kant van de verkrijgende vzw is de tussenkomst van de algemene vergadering niet vereist, en kan de raad van bestuur van de verkrijgende vzw deze beslissing nemen, behoudens andersluidende statutaire bepalingen.

Het verdient aanbeveling dat de vzw's de relevante besluiten nemen onder de opschortende voorwaarde van goedkeuring van de inbreng door de andere vzw.

b. Quorum- en meerderheidsvereisten

Om tot de inbreng te besluiten moet de algemene vergadering van de inbrengende vzw beslissen volgens de quorum- en meerderheidsvereisten die gelden voor een statutenwijziging. Dit betekent concreet:

- dat de inbreng om niet van de algemeenheid uitdrukkelijk vermeld moet zijn als agendapunt in de oproeping voor de vergadering;
- dat ten minste twee derde van de leden aanwezig of vertegenwoordigd moet zijn;
- en dat - behoudens strengere statutaire vereisten - de verrichting is goedgekeurd met een meerderheid van twee derde van de aanwezige of vertegenwoordigde leden.

Indien op een eerste vergadering minder dan twee derde van de leden vertegenwoordigd zijn, kan een tweede vergadering worden bijeengeroepen na verloop van een termijn van minimaal vijftien dagen volgende op de eerste vergadering. Die tweede vergadering kan geldig beraadslagen en besluiten met een meerderheid van twee derde ongeacht het aantal aanwezige of vertegenwoordigde leden.

Volgens de algemene regel bij vzw's zullen onthoudingen voor deze beslissingen als tegenstemmen in aanmerking worden genomen.

3.2.5 *Andere beslissingen*

a. **Statutenwijzigingen**

De inbreng van een algemeenheid kan ook een statutenwijziging vergen. De statutenwijzigingen zullen zich doorgaans aan de kant van de verkrijgende vzw opdringen, zodat de tussenkomst van de algemene vergadering van de verkrijgende vzw alsnog vereist is. Deze statutenwijzigingen hebben typisch betrekking op de naam van de vzw, de toekomstige samenstelling van de organen van bestuur en de vertegenwoordiging of de bepalingen m.b.t. de toelating en uitsluiting van de leden van de vzw.

Aan de kant van de inbrengende vzw zal de statutenwijziging meestal beperkt blijven tot een wijziging van de statutaire regeling m.b.t. de bestemming van het actief bij ontbinding.

Als er inderdaad statutenwijzigingen gebeuren, dienen zij uiteraard te worden bekendgemaakt. Hiervoor gelden de normale bekendmakingsregels. Het volstaat met andere woorden dat de wijziging wordt neergelegd bij de griffie van de rechtbank van koophandel, die dan zal zorgen voor de publicatie in het Belgisch Staatsblad.

b. **Overgang van de leden**

De overgang van leden en/of bestuurders van de inbrengende vzw in de verkrijgende vzw is niet wettelijk geregeld. In de rechtsleer is hieromtrent geen eensgezindheid. Volgens een strekking van de rechtsleer moet de grondwettelijke "vrijheid van vereniging" geïnterpreteerd worden in de zin dat de verkrijgende vzw niet gedwongen kan worden om leden of bestuurders vanuit de inbrengende vzw te accepteren.

Volgens anderen blijft echter een band bestaan tussen de leden, de bestuurders en het vermogen (activa & passiva) van de inbrengende vzw. Men maakt hierbij de vergelijking met een fusie uit het vennootschapsrecht, waar de verkrijgende vennootschap wettelijk verplicht is de aandeelhouders van de inbrengende vennootschap over te nemen. Hun aandelen zijn immers expliciet gelinkt aan (een deel van) het vermogen van de inbrengende vennootschap. Aangezien de fusie door inbreng om niet uit het vennootschapsrecht komt, kan men dus argumenteren dat dit vennootschapsrechtelijk gevolg ook bij vzw's geldt, en de leden en bestuurders uit de inbrengende vzw dus moeten worden aangenomen.

Wegens het gebrek aan wettelijke regeling, en de mogelijke discussies die dus kunnen ontstaan, willen we wijzen op het belang van goede voorafgaande afspraken. Het lijkt ons raadzaam dat alle betrokkenen hierover tijdig duidelijkheid scheppen, en het akkoord omtrent de nieuwe samenstelling van de verkrijgende vzw op papier zetten.

Al naar gelang de statutaire bepalingen omtrent de toetreding van leden, zal de raad van bestuur dan wel de algemene vergadering van de verkrijgende vzw de nodige beslissingen moeten nemen.

3.2.6 Akte tot vaststelling van de overdracht

Het is wettelijk vereist dat de inbreng het voorwerp uitmaakt van een “akte tot vaststelling van overdracht”. Deze akte is te onderscheiden van het eerdere besluit van de algemene vergadering van de inbrengende vzw tot goedkeuring van de inbreng (zie eerder punt 3.2.4).

a. Vorm en inhoud van de akte tot vaststelling van de overdracht

Deze akte van overdracht is een authentieke akte, opgesteld door een notaris, waarin melding wordt gemaakt dat de partijen ervoor geopteerd hebben om de verrichting te onderwerpen aan de regeling van art. 770 W.Venn. en zal daarnaast melding maken van de identiteit van de partijen, de inhoud en de datum van neerlegging van het voorstel tot inbreng, een beschrijving bevatten van de algemeenheid en desgevallend een beschrijving van de onroerende goederen die deel uitmaken van de inbreng. Het is aan te raden dat eveneens een datum wordt opgenomen wanneer de inbreng zal gebeuren. Deze ingangsdatum betekent het eindpunt van de fusie-operatie.

b. Neerlegging en bekendmaking van de akte tot vaststelling van de overdracht

De notariële akte tot inbreng moet binnen de vijftien dagen worden aangeboden ter registratie in het registratiekantoor. **We gaan ervan uit dat de notaris hiervoor het nodige zal doen.**

De akte tot vaststelling van de inbreng moet daarnaast ook bij uittreksel worden neergelegd in het dossier dat voor de betrokken vzw wordt bijgehouden op de griffie van de rechtbank van koophandel. De griffie zal er dan voor zorgen dat het uittreksel wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Voor de inbrengende vzw is deze neerlegging ter griffie verplicht, maar het is aangegeven dat dit ook gebeurt door de verkrijgende vzw.

Wanneer er onroerende goederen en zakelijke rechten worden overgedragen, is de overdracht slechts tegenstelbaar aan derden voor zover de akte tot overdracht is overgeschreven op het hypotheekkantoor.

3.2.7 Ontbinding inbrengende vzw

De hierboven beschreven procedure leidt niet automatisch tot de ontbinding van de inbrengende vzw. Kiest de vzw ervoor om niet over te gaan tot ontbinding zal zij zich evenwel moeten beraden over de nieuwe activiteiten waarmee zij haar doel zal nastreven. Zo niet bestaat de kans dat zij haar statuten schendt. Elk lid van de vzw, een belanghebbende derde of het openbaar ministerie mag dan de ontbinding van de betreffende vzw vorderen bij de rechtbank.

Indien de vzw er wel voor kiest om over te gaan tot ontbinding, zal dit volgens de geijkte procedure verlopen: door de algemene vergadering wordt een ontbindingsbesluit goedgekeurd volgens dezelfde quorum- en meerderheidsvereisten voor een doelwijziging, namelijk een aanwezigheid van minstens twee derden van de leden en een meerderheid van minstens vier vijfden van de aanwezige leden. Dit besluit kan in principe onmiddellijk na het besluit tot goedkeuring van de inbreng genomen worden - bij voorkeur onder opschortende voorwaarde van de aanvaarding van

de inbreng door de verkrijgende vzw. Zowel over de inbreng als de ontbinding kan met andere woorden in één enkele vergadering worden gestemd, indien beide elementen als agendapunt opgenomen zijn in de oproeping voor deze vergadering.

Gezien de ontbinding van de vzw noodzakelijk gepaard zal gaan met de vereffening van het vermogen zal de ontbonden vzw ook één of meerdere vereffenaars moeten benoemen. Deze zullen snel kunnen overgaan tot sluiting van de vereffening, aangezien alle activa en passiva zijn overgedragen aan de verkrijgende vzw.

Daarnaast zal de algemene vergadering de bestemming van het vermogen moeten bepalen, voor zover die niet statutair is vastgelegd en zo niet, de vereffenaars. Dit is louter een formele stap, want alle activa en passiva zullen reeds overgedragen zijn.

Het ontbindingsbesluit, het besluit betreffende de benoeming van de vereffenaars, het besluit betreffende de afsluiting van de vereffening en het besluit met betrekking tot de bestemming van het vermogen worden binnen de maand na dagtekening neergelegd ter griffie en bij uittreksel bekendgemaakt in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad. Dit kan gelijktijdig gebeuren met de neerlegging en de bekendmaking van de akte tot vaststelling van de inbreng, indien de inbreng en de ontbinding op dezelfde vergadering werden gestemd.

4 Bijkomende aspecten

4.1 Fiscale aspecten

4.1.1 Fusie ingevolge ontbinding

Zoals gezegd in punt 3.1.2 b zal, nadat de vereffenaar de schulden van de vzw heeft voldaan, het netto-actief van de ontbindende vzw worden overgedragen aan de andere vzw.

De akte met overdracht van het netto-actief dient te worden geregistreerd bij het registratiekantoor. Hiervoor dient een registratierecht van 100 euro te worden betaald.

Bij gebrek aan vergoeding en uitdrukking van meerwaarden resulteert de inbreng om niet van een algemeenheid tussen vzw's niet in enige inkomstenbelasting.

Voor de taks ter vergoeding van successierechten zal de belastbare basis van de verkrijgende vzw worden verhoogd met de belastbare bezittingen die de inbrengende vzw heeft overgedragen.

4.1.2 Fusie door inbreng om niet

Inbrengen om niet zijn steeds onderworpen aan een vast registratierecht van 100 EUR. Zulks geldt dus ook voor de inbreng om niet van een algemeenheid tussen vzw's.

Vindt de verrichting plaats tussen BTW-plichtige VZW's dan zal voor BTW-doeleinden de inbreng om niet van een algemeenheid in principe in aanmerking komen voor vrijstelling op grond van art. 11 BTW Wetboek.

Bij gebrek aan vergoeding en uitdrukking van meerwaarden resulteert de inbreng om niet van een algemeenheid tussen vzw's niet in enige inkomstenbelasting.

Voor de taks ter vergoeding van successierechten zal de belastbare basis van de verkrijgende vzw worden verhoogd met de belastbare bezittingen die de inbrengende vzw heeft overgedragen.

4.2 Overdracht van personeel

4.2.1 Fusie ingevolge ontbinding

Samen met de overdracht van het netto-actief gebeurt ook de overname van het personeel van de inbrengende vzw (in vereffening). In een apart contract komen beide vzw's overeen dat de verkrijgende vzw alle rechten en plichten van het personeel van de inbrengende vzw (in vereffening) overneemt. Deze overname van het personeel heeft uiteraard tot gevolg dat de arbeidsovereenkomsten van de individuele personeelsleden moeten worden aangepast. Het volstaat dat een addendum wordt toegevoegd, ondertekend door de verkrijgende vzw en het personeelslid, waarin wordt gesteld dat de verkrijgende vzw de nieuwe werkgever is. De ingangsdatum van de overdracht van het personeel valt best samen met de ingangsdatum van de overdracht van het netto-actief.

Juridisch gezien is de verkrijgende vzw vanaf de ingangsdatum de nieuwe werkgever van deze personeelsleden. In bepaalde wetteksten (meer bepaald [art. 107, lid 2 in fine Decreet Basisonderwijs](#) en [art. 11 Codex Secundair Onderwijs](#)) staat te lezen dat “de overheveling van een school naar een ander schoolbestuur ten aanzien van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming pas uitwerking heeft op 1 september”. Contacten met het Departement Onderwijs hebben geleerd dat deze teksten nooit de bedoeling hadden om in te grijpen in een onderling overeengekomen overhevelingsdatum. Concreet betekent dit dat de overheveling n.a.v. de overheid pas uitwerking heeft vanaf 1 september, maar dat de schoolbesturen vrij zijn om zelf het moment van fusie en overheveling te bepalen.

De overdracht van het personeel brengt een “wijziging van schoolbestuur” met zich mee. Dit dient uiteraard te worden gemeld bij het Departement Onderwijs en andere instellingen (VSKO, ...).

4.2.2 Fusie door inbreng om niet

De inbreng heeft tot gevolg dat alle rechten en plichten van de inbrengende vzw vanaf de ingangsdatum worden overgenomen door de verkrijgende vzw. Hiertoe behoren ook de rechten en plichten ten opzichte van het personeel van de inbrengende vzw. Juridisch gezien is de verkrijgende vzw vanaf de ingangsdatum de nieuwe werkgever van deze personeelsleden. Ook hier volstaat een addendum bij de arbeidsovereenkomst.

De bemerking hierboven aangaande het Departement Onderwijs geldt hier evenzeer.

4.3 Boekhoudkundige verwerking

Afhankelijk van de gevolgde procedure moet de overdracht van het netto-actief of de inbreng worden opgenomen in de boekhouding van de betrokken vzw's volgens de boekhoudregels van het [KB van 19 december 2003 betreffende de boekhoudkundige verplichtingen en de openbaarmaking van de jaarrekening van bepaalde verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen](#) (in het bijzonder artikel 8 houdende specifieke regels betreffende de waardering van schenkingen en legaten in natura) en, in de mate dat deze niet uitdrukkelijk of impliciet (door specifieke waarderingsregels) worden uitgesloten door het KB van 19 december 2003, volgens de waarderingsregels vervat in het K.B. Venn.

Schoolbesturen die het model van dubbele boekhouding vanuit Katholiek Onderwijs Vlaanderen hanteren, volgen uiteraard dat model, meer bepaald art. 15, §3. In tegenstelling tot wat de tekst

van art. 15, §3 van het model laat uitschijnen, is het artikel wel degelijk van toepassing op beide fusieprocedures.

4.4 Overdracht van onroerende goederen

Zoals reeds eerder in de tekst vermeld, kan een overdracht van onroerende goederen enkel bij authentieke akte gebeuren.

Bij de fusie door inbreng om niet gebeurt de volledige overdracht steeds bij authentieke akte. Hier moeten dus geen bijkomende formaliteiten vervuld worden.

Bij de fusie door ontbinding en overdracht van het netto-actief zal men echter wel bijkomend langs een notaris moeten passeren voor de opmaak van de nodige authentieke akten.

De overdracht van onroerende goederen tussen schoolbesturen is evenwel niet vanzelfsprekend wanneer deze goederen (al dan niet volledig) tot stand zijn gekomen of verbouwd werden met overheidssteun. De overheid legt m.b.t. subsidies voor scholenbouw allerlei regels op. Die regels zorgen er in de eerste plaats voor dat scholenbouwsubsidies ook in de toekomst bestemd blijven voor onderwijs. De regels hebben echter ook tot gevolg dat schoolbesturen hun patrimonium niet zonder meer kunnen overdragen aan een andere vzw.

Meer informatie hieromtrent vindt u in de specifieke Mededeling omtrent de overdracht van gesubsidieerd patrimonium naar een ander schoolbestuur. Voor concrete ondersteuning kan u terecht bij de Dienst Bestuur & organisatie.

BIJLAGE: SCHEMATISCH OVERZICHT FUSIEPROCEDURES

1 Ontbinding en opslorping/vereffening

Inbrengende vzw	Verkrijgende vzw
<p>1. Ontbindingsbeslissing door algemene vergadering</p> <ul style="list-style-type: none"> → Oproeping van de leden → Beslissing: 2/3 leden aanwezig, 4/5 stemt voor ontbinding → Aanstellen vereffenaar aan en bepalen richtlijnen → Beslissing over toekomstige bestemming netto-actief → Gedateerd en ondertekend verslag van algemene vergadering overmaken aan de griffie van de rechtbank van koophandel (publicatie in Belgisch Staatsblad door griffie) 	
<p>2. Vereffening door vereffenaar</p> <ul style="list-style-type: none"> → Alle schuldeisers van de vzw aanschrijven zodat ze schuldvordering kenbaar maken → Overdracht netto-actief aan verkrijgende vzw na voldaan schulden <p>Opm.: overdracht kan bij onderhandse akte; wanneer onroerende goederen in netto-actief, dan (eventueel aparte) authentieke akte bij notaris</p> <ul style="list-style-type: none"> → Registratie akte van overdracht bij registratiekantoor → Overdracht van het personeel in apart contract 	<ul style="list-style-type: none"> → Aanvaarding netto-actief door <u>raad van bestuur</u> → Overname van het personeel in apart contract
<p>3. Afsluiting van de vereffening door bijeenroepen algemene vergadering</p> <ul style="list-style-type: none"> → Beslissing over goedkeuring vereffening en kwijting vereffenaar → Beslissing tot definitieve sluiting vzw → Beslissingen bij gewone meerderheid → Gedateerd en ondertekend verslag neerleggen bij de griffie van de rechtbank van koophandel 	

2 INBRENG OM NIET VAN EEN ALGEMEENHEID

Inbrengende vzw	Verkrijgende vzw
<p>1. Voorstel tot inbreng om niet door raad van bestuur</p> <ul style="list-style-type: none"> → In authentieke akte gezamenlijk document “voorstel inbreng om niet van een algemeenheid” → Voorstel tot inbreng neerleggen bij griffie van de rechtbank van koophandel 	<ul style="list-style-type: none"> → In authentieke akte gezamenlijk document “voorstel inbreng om niet van een algemeenheid” → Voorstel tot inbreng neerleggen bij de rechtbank van koophandel
<p>2. Verslag door raad van bestuur</p> <ul style="list-style-type: none"> → Verslag maken met staat van actief en passief van beide vzw's, wenselijkheid van de inbreng, voorwaarden, wijze, gevolgen en verantwoording in licht van doel van verkrijgende vzw 	
<p>3. Mededeling inbrengvoorstel en verslag door raad van bestuur aan leden</p> <ul style="list-style-type: none"> → Kopie van voorstel en verslag bezorgen aan leden door aangetekend schrijven 	<p>Opm.: wettelijk gezien geen verplichting voor Raad van Bestuur om leden op hoogte te brengen; echter best dat schoolbestuur leden op hoogte brengt van fusie</p>
<p>4. Goedkeuring inbreng om niet door <u>algemene vergadering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → Oproeping leden in praktijk samen met punt 3 → Beslissing: 2/3 leden aanwezig, 2/3 stemt voor 	<ul style="list-style-type: none"> → Goedkeuring door <u>raad van bestuur</u>, tenzij anders in statuten
<p>5. Eventuele statutenwijziging door de algemene vergadering</p> <ul style="list-style-type: none"> → Waarschijnlijk wijziging van de regeling m.b.t. de bestemming van het actief bij ontbinding → Neerlegging bij griffie van de rechtbank van koophandel 	<ul style="list-style-type: none"> → Waarschijnlijk aanpassing van naam, toekomstige samenstelling organen, ... → Neerlegging bij griffie van de rechtbank van koophandel

	<p>6. Aanvaarding leden van de inbrengende vzw door <u>raad van bestuur of algemene vergadering</u> (naargelang statuten)</p>
<p>7. Akte tot vaststelling van overdracht</p> <ul style="list-style-type: none"> → Authentieke akte bij notaris → Registratie akte tot vaststelling van overdracht bij registratiekantoor → Neerlegging bij griffie van rechtbank van koophandel 	<ul style="list-style-type: none"> → Authentieke akte bij notaris → Registratie akte tot vaststelling van overdracht bij registratiekantoor → Neerlegging ter griffie niet verplicht, maar aangewezen
<p>Opm.: de inbreng heeft tot gevolg dat alle rechten en plichten van de inbrengende vzw worden overgenomen door de verkrijgende vzw, en dus ook de rechten en plichten ten opzichte van het personeel.</p> <ul style="list-style-type: none"> → Overdracht van het personeel in apart contract 	<ul style="list-style-type: none"> → Overname van het personeel in een apart contract
<p>8. Eventuele ontbinding</p> <p>Zie vorig schema, met het verschil dat de vereffenaar snel zal kunnen afsluiten aangezien alle activa en passiva reeds zijn overgedragen aan de verkrijgende vzw</p>	

